

ELŐFIZETÉSI ÁRA:		FŐSZERKESZTŐ:		SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:	
EGÉSZ ÉVRE	16.— K	NEGYED ÉVRE	4.— K	BUDAPEST, V. KER., SAS-UTCA 20. SZÁM.	
FÉL ÉVRE	8.— K	EGYES SZÁM	—60 K	TELEFON 108—00.	
DR. BISCHITZ BÉLA				HIRDETÉSEK SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT	
ÜGYVÉD.					

Miniszterjárás.

Mult számunkban részletesen foglalkoztunk azzal, hogy a pénzügyminiszter ur ökegyelmessége igen helyes érzéssel meglátogatta a földgázt, az állami szénbányászatot és a magyar sóbányászat egyik pusztuló telepét.

Ez a látogatás még a miniszteri vizitációk között is igen nagyjelentőségű. Mi folytonosan azt hangoztattuk, hogy állami bányászatunknak, különösen ércbányászatunk bajainak a legfőbb oka abban rejlik, hogy a miniszterek és államtitkárok rendszerint nagyon messze vannak magától a bányászattól.

Egyszerűen nem érnek rá vele foglalkozni. Az állami bányászat organizációja pedig nem alkalmas arra, hogy az állami bányászat élére olyan ember kerüljön, aki az állami bányászatot megfelelő szak-tudással, széles látókörrrel, üzleti és helyes gazdasági érzéssel ki tudná segíteni abból az élősdí helyzetéből, amelyben az állami közjövődlemnek nem gyarapítója, hanem fogyasztója lett.

Az állami szénbányászatot megkísérelték ennek a bajnak kikerülésével organizálni. És mi történt? Egy pár *nem érdektelen* szakvélemény meghallgatása után, egyszerűen beosztották az állami szénbányászatot is a fémbányászat igazgató masinériájába. Hála a szénnél lévő sok jeles embernek és az akció egészséges voltának, az állami szénbányászatot *ma még* nem sikerült a fémbányászathoz lezüllesztetni, dacára a néhai szándékos és nem szándékos felsőbb gáncsvetéseknek. Az állami szénbányászat ma még a régi terveken élösködik, úgy tudjuk. Erőre hagyják-e kapni, még a jövő kérdése.

A vezetés kérdése ma sincs elintézve.

Már pedig hogyan lehet egy olyan nagyszabású tervet keresztülvinni vezető nélkül? A nagyszabású tervnek teremtőjét félrelökte a politika, a végrehajtóját pedig rövid uton, úgy amint *Ázsiában* szokták, egyszerűen *rendelkezési állományba* tették.

Hát mi volt a büne a terv végrehajtójának? Azóta már megoldódott a rejtély.

De az állami szénbányászatot azért mégis vezető nélkül hagyják. Mert azt nem nevezhetjük megoldásnak, hogy az állami szénbányászat élén áll egy különben jeles és tiszteletreméltó szakférfiu, akinek nem adnak olyan szabadkezet, amelyet elődjétől szabályszerűen lefolytatott vizsgálat nélkül egyszerűen elvontak.

A régi vezetőnek nem szolgáltatnak igazságot, az ujnak nem adnak teljes jogkört.

Igy az állami szénbányászat a fémbányászat sorsára kell hogy jusson.

Az állami fémbányászat sorsa pedig meg van pecsételve, ha csak nem találnak olyan vezetőket, akik azt talpra fogják tudni állítani. Az összeomlás előre látható. Ma belekerül az államnak három millió koronájába. Néhány év múlva bele fog kerülni kétszerannyiba s be fog kelleni szüntetni, mert az állam rengeteg kiadásokkal nem lehet annyira fényűző, hogy néhány, különben tiszteletreméltó ur tehetetlensége miatt évenként milliókat áldozzon az adózók verejtékes filléreiből.

Itt csak egy megoldás van. Akik teremteni nem tudnak, azokat méltóztassék félretessékelni az utból.

Az állami bányászat égető és sürgős megoldásra váró kérdései teszik éppen olyan nagyjelentőségűvé a miniszter látogatását.

Az ország közvéleménye ma már foglalkozni kezd az állami bányászattal. A szabad gondolat ma még be van kalodázva, de a fölzuduló közvélemény szabadon fogja azt eresztetni nemsokára.

Ma az ország közvéleménye három pontja felé irányul az állami bányászatnak. A miniszter ur ökegyelmessége helyes látással éppen ezt a három helyet látogatta meg: *Petrozsény, Marosujvár és Kis-sármás*.

Mi tudjuk azt, hogy egy miniszteri látogatáson ki van készítve minden. Nagyon természetesen mindent a legjobb színben tüntetnek fel. A miniszternek, nem lévén szakember, sok mindent elmondhatnak, amely információ talán némi kis igazításra szorulna. Mi föltétlenül hisszük, hogy a minisztert nem is akarták, de nem is lehetett volna félrevezetni, de kérdés, vajjon megmondták-e a pénzügyek legfőbb örének *éppen azt* és *éppen úgy*, amit és ahogyan ökegyelmességének meg kell tudnia, hogy az állami bányászatra nézve a leghelyesebb és a köz érdekében a leggazdaságosabb döntésekre határozza el magát?

Vegyük csak sorra czekeket a helyeket és pár szóval kíséreljük megmondani, hogy hol mit kellett megtudnia a miniszter urnak.

* * *

Petrozsény. Ökegyelmessége látta itt színről-szinre a kincstári szénbányászatot. Már félig-meddig megvalósulva azt a tervet, amelyet Wekerle Sándor dr az ő teremtő agyával kigondolt. És végig gondolhatta mindazt a sok gáncsvetést, amit azóta elkövettek ez ellen a nagy gazdasági akció ellen, amióta *Dános* ura visszavonult. Látta a föld mélyében tátongó aknákat, amelyek nem is olyan sokára ontani fogják magukból a szenet a magyar ipar és fogyasztóközönség jóvoltára. Láthatott ott egy igen intelligens,

szorgalmas és nagy tervek kivitelére alkalmas mérnöki és tisztikart színről-színre. Valószínűleg csodálkozott azon is, miért van az, hogy a magyar bányászok nálunk annyira mellőzve vannak és hogy közöttük annyi a vezetésre alkalmas ember, mégis a vezetőknek legtöbbször nem a legalkalmasabbak kerülnek föl.

A zseniális embereket mindég a nagy tervek izgatják. Lehetetlen, hogy ökegyelmességét is meg ne ejtette volna az állami szénbányászat mielőbbi virágzóvá tételének a vágya.

Gazdaságossá tenni a kincstári szénbányászatot! Ez még egy pénzügyminiszternek is lehet az ambíciója! Lehetetlen, hogy szét ne nézett volna a vele lévőök között.

Lehetetlen, hogy ne keresett volna embert

Valakit, aki nemcsak meg tudta volna magyarázni a terveket, hanem akinek nyílt homloka mögül előtört volna az a hiányzó nagyobb koncepció és vasakarát, amely nélkül soha, de soha nem fog gazdaságosan termelni a kincstári szénbányászat

Marosujvár. Ökegyelmessége okvetlen kiment megnézni azt a helyet, ahol a Maros ez a szeszélyesen csavargós folyó átszakította a védtöltést. Ott néhány méterre a kanyarodónak vetett sarkantyú alatt.

Valószínűleg meghallgatta, hogy miért nem volt az ellen védekezés. Hirtelen jött, senki sem számított reá, sat.

Hanem ha ökegyelmessége meglátta a töltésről amoda túl a vasuti töltést, megítélhette, hogy a Marosnak először ki kellett öntenie addig a vasuti töltésig s csak onnan visszatérőben dagadt meg az áradás, fordult neki a védtöltés szekérjárástól meggyöngyített, vágásra nyomott részének s szakította azt keresztül.

Valószínűleg gondolhatta, hogy a töltést ezalatt a 3—4 nap alatt meg lehetett volna erősíteni. Hiszen ha kellett volna, küldöttek volna segítségül akár egy garnizon katonát!

Különösnek tarthatta, hogy a védtöltésen, sem annak közelében nem volt ott sem egy köbméter kő, sem pedig egy rözseköteg, amely minden jól gondozott védtöltésen ott szokott lenni. Az is feltűnhetett neki, hogy egy ilyen fontos védtöltést esztendőök óta jobb karba helyezni senkinek nem jutott eszébe. Amikor aztán látta a lassan lassan a föld alá, az iszapos, sós vízzel telt üregbe süllyedő várost, a sok felült, békés hajlékot, gondolhatott valamit.

Füle mellett kellett, hogy eleressze a sok férfiatlan, üres magyarázatot és gyáván sanda mentegetőzést. Lehetetlen, hogy ennyi pusztulás láttára valami vad indulat ne támadt volna az ő belsejében, mint azokéban, akik ott jártak megnézni a pusztulást. Lehetetlen, hogy belsőleg halálra ne szánta volna azt a rendszert, amelyiknek nemtörődömsége, tudatlansága és alvó lelkiismerete nem tudta megvédelmezni a Maros árja ellen az előrelátóan készített védtöltést.

Lehetetlen, hogy meg ne látta volna azokat lent, de még inkább fönt, akiknek nem volt idejében egy mentő gondolatuk, egy rözsekötegjük és egy töltésőrjük, hogy az a sok millió és az a virágzó kis város a föld alá ne süllyedjen

* * *

Kissármás. Végre ökegyelmessége is meglátta a földgázt, ezt a nagy nemzeti kincset. Várták már régen. Bizonyosan sikerült is a fogadtatás. A miniszter ur bizonyára nem bánta meg utóbb a 6—7 milliót, amit ráköltött a gázkutatásra. Husz gázkut füstölög, sistereg lefojtva ma már a *Mezőségen* szerte-szét és még legalább harminc gáztartó dóm vár megfürásra.

A miniszter bizonyára gyönyörködhetett a magyar mérnökök munkájában, akik 1000 koronánál sokkal kisebb napidíjakon ázva, fázva és talán még éhezve is fölkutatták és a gázkutakban olyan bravurososan lezárták a gázt.

Lehetetlen, hogy a miniszter ökegyelmességét is meg ne szédítette volna az a nagy perspektíva, amellyel a gáz értékesítése kecsegteti a hozzáértőt.

Valószínűtlen, hogy látványosság kedvéért ki ne nyitottak volna a miniszternek legalább egy gázkutat, amelyből a lebilincsel, lefojtott gáz bömbölve szökött fel az égnek, mintha csak mondta volna, ha nem használtok fel, hát mit háborgattok!

És amikor ott valamelyik kútnál a minisztert övező csendben, úgy melleleg, mintha csak az időről beszéltek volna, valakinek ajakáról ellebbent az értékesítésnek a kérdése, volt-e valaki, aki csöndesen oda állt a kegyelmes ur elé? Egy új Berend Iván.

Akad-e egy tudós, egy mérnök, aki elébe állott és megszólalt halkán, de félelmes elhatározással imígyen:

Itt egy rengeteg kincs van a föld alatt, amely ipart, jólétet és kulturát jelent egy nemzedéknek. Egy nemzedéknek, hasztalan akarja a gáz életét csak öt évre becsülni a jó vásárért alkuvó üzlet. Kegyelmes uram, mentse meg ezt a kincset a nemzet számára! Ezzel az egy tettével örökre bevési a nevé az ország gazdasági fejlődésének történetébe. Kegyelmes uram, itt egy rengeteg kincs van, amelyet ha a poklokkal kell is megküzdeni, nem engedünk elalkudni a nemzettől, amelynek azt az isten jókedvében ajándékozta! Volt-e valaki, aki csöndesen, de elszántan megmondta ezt a dolgot?

* * *

Ha senki el nem mondta ezeket a miniszternek a három vendéglátó helyen, bizonyára eszébe jutottak neki magának ezek a gondolatok

Bizonyára . . . Ezek a gondolatok ma már mindenkinek, aki látja és érti a dolgokat, okvetlenül eszébe jutnak! A miniszterről pedig az hírlik, hogy éleslátásu ember.

Ezért nagyfontosságú a petrozsényi, marosujvári és kissármási miniszterjárás

THEODOLITOK

nivellálók, felállító készülékek,
tájolók, mintaszerű, precíziós
kivitelben mint különlegesség
gyártása.

(923/41)

MAX HILDEBRAND

azelőtt August Lingke & Co.

FREIBERG, Sachsen 47

— Alapított 1791. —

Magyarországi képviselő:

CONRAD ÉS TÁRSA Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 15. szám.

TELEKI GÉZA GRÓF.

Mint lapunk kinyomatása után értesülünk, *Teleki Géza gróf*, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke tegnap, f. hó 27-én a Vöröskereszt-kórházban Budapesten elhunyt. A gróf ma, szeptember 28-án töltötte volna be 70-ik életévét. Az O. M. B. és K. Egyesület vidéki osztályelnökei, a politikai, közgazdasági és társadalmi élet előkelőségei jelennek meg temetésén. Bővebbet lapunk legközelebbi számában.

HAZAI HIREK.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejár, hogy b. előfizetésüket meghosszabbítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Személyi hírek. Réz Géza selmecbányai főiskolai tanár angolországi tanulmányutjáról hazaérkezett Selmecbányára.

Halálozás. Sztarna Sándor kir. főmérnök, a hodrusbányai bányahivatal főnöke, folyó hó 18-án 59 éves korában Budapesten, hova gyógyulást ment keresni, meghalt. Temetésén a bányagazgatóság képviselőjében Szembratovics Sándor főmérnök, Chilkó Nándor bányamérnök, egy aliszt és hat munkás vett részt.

A földgáz. Lapunk 35 ik számában részletesen foglalkoztunk már a földgázzakértőkkel és bár a két amerikai szakértő még nem terjesztette be jelentését a miniszteriumnak, a nyilvánosságra jutott adatok mindenben igazolják cikkünkben kifejtett álláspontunkat.

Ha bizonyos szempontokból indokolt is volt az idegen szakértők meghívása, nem lett volna szabad a magyar ellenőrző szakértők kirendelését elmulasztani, mert a nyilvánosságra került adatok után már nem kétséges többé, hogy Mr. Miller és Mr. Clapp az állam vagy a szindikátus szakértői-e? E disztinkció pedig nem lehet közömbös az ország közvéleménye előtt, amikor nagyszabású állami üzletről van szó. De eltekintve az ellentétes üzleti érdekek szempontjától, hiba volt, hogy Mr. Miller és Mr. Clapp munkáját magyar szakértőkkel elő nem készítették s hogy a szükséges statisztikai adathalmazt idejekorán be nem szerezték. Az előkészített anyag s a szükséges adatok birtokában a szakértők kalkulációja talán nem végződött volna oly pesszimista eredménnyel, amilyen a szindikátus irodájában tartott legutóbbi ülésen kifejezésre jutott. Ezen a szomorú eredménnyel épp azok lepődtek meg legjobban, akik a földgázkérdésben elsőrangú szakértőink.

Megállapítható már, hogy az amerikaiak egyetlen új eszmét sem vetettek fel a földgáz értékesítésére, minden tervükre és ötletükre már korábban rámutattak a mi szakértőink is, és pedig a mi viszonyaink alaposabb ismeretével, tehát objektívebben és matematikailag is helyesebben. Majd ha Mr. Miller és Mr. Clapp beterjesztik szakvéleményüket a magas miniszteriumnak, méltóztassanak akkor elővenni annak a bizottságnak a jelentését, amelyet az állam által Amerikába küldött földgáz-bizottság terjesztett be és tegyenek némi összehasonlítást. Egyetlen példát ragadunk ki a jelentésből. Egyik kiváló műegyetemi tanárunk amerikai tapasztalatai alapján már évekk

előtt kiszámította, hogy mennyibe kerülne a mi viszonyaink mellett egy 250 milliméteres csővezeték egy kilométernyi részének fektetése. A professzor a legaprólékosabb részletelig kiterjedő számításai alapján a költséget 36.000 koronában állapította meg. Közben elkészült a tordai vezeték, amely kilométerenkint 35.800 koronába került, tehát csak 200 koronával kevesebbe a mi szakértőnk kalkulációjánál. És tessék majd az amerikai szakértők számításait összehasonlítani a kész tordai vezeték tényleges költségeivel, vajjon ez esetben is csak 200 korona lesz kilométerenkint a differencia?

A fentemlített ülésen résztvettek: Ullmann Andor, a szindikátusi iroda igazgatója, Mr. Alten S. Miller amerikai gázzakértő, Grün János miniszteri tanácsos, Hauer Gyula miniszteri titkár a pénzügyminiszterium részéről, Böckh Hugó dr főbányatanácsos és Böhm Ferenc bányamérnök, az erdélyi geológiai és mérnöki munkák vezetői. Tolmács Zerkowitz Emil, majd Picker Frigyes volt. A tanácskozások során az a felfogás alakult ki, hogy a földgázt nem hozzák Budapestre. Ennek alapja az amerikai szakvélemény, amely még csak a hivatalos érdekeltség előtt ismeretes. Az amerikai vélemény rendkívül meglepő. Eddig úgy tervezték, hogy legalább tíz évre lehet berendezkedni, ha a gázt Budapestre vezetik, míg most már csak öt évről van szó, ily kevés reményt fűznek az amerikaiak a földgázhoz. Ujabb számításaik szerint százötvenmillió koronába kerülne a gáz Budapestre vezetése, ezt pedig öt év alatt amortizálni és keresni is rajta, — lehetetlen.

Am e pesszimista felfogáshoz most hozzászólnak műszaki életünk legkiválóbbjai: Simanek, Pfeifer, Hermann és Bányó műegyetemi tanárok. A városok nagyváradi — 29-ére kítűzött — kongresszusának egy legfontosabb tárgya a földgáz hasznosítása lesz, amelyen a földgáz ügyében szóhoz jutnak a magyar szakértők is. E felszólalások oda fognak tendálni, hogy a készülő amerikai szakvéleményekből kiszivárgott pesszimista felfogással szemben a földgázterület gazdagsága és a Budapestre való elvezetés rentabilitása felől meggyőzzék a közvéleményt és a pénzügyminisztert. Tervük az, hogy a huszonhét törvényhatósági joggal felruházott s a száztizenegy rendezett tanácsú város, tehát százharmincnyolc egység, a német „Zweckverbundgesetzte“ mintájára egyesüljön, s mint egy nagy társaság, keressen és találjon külföldi hitelt s így biztosítsa teljesen Magyarország városainak a földgáz érdekeltségét, rizikóját és hasznát. Be fogják mutatni számításait, amelyek szerint — amerikai ajánlatok alapján — ötvenötmillió koronáért egy kétágú vezeték lehet Budapestig vezetni. A magyar műszaki tudomány képviselőinek minden érdektől mentes és reális számításokon alapuló felfogása fog megnyilatkozni a hétfői kongresszuson, szemben a szindikátus pesszimista felfogásával.

Új földgázforrások. Egy tordai jelentés szerint az erdélyi földgázot kutató kirendeltség a székelykoesárd—marosvásárhelyi vonalon Marakopánd közelében újabb

Szivattyukat és mérlegeket

gyárt mint különlegességet és legnagyobb rak-
tárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban

Árjegyzék ingyen
és bérmentve

Garvenswerke Wien, II., Handelsquai 130

földgázforrásra akadt. A további kutatás során megállapították, hogy az egész környék gazdag földgázforrásokkal rendelkezik. Megállapították immár azt is, hogy Vizakna és környéke földgázforrásokat tartalmaz.

A Földrajzi Társaság vándorgyűlése. A Magyar Földrajzi Társaság múlt vasárnap tartotta meg VII. vándorgyűlését Aradon Lóczy Lajos dr. egyetemi tanár elnöklésével. A városbáz nagytermét a vendégek zsufolásig megtöltötték. A tudományos világ mintegy hetven képviselője jelent meg a gyűlésen. Lóczy dr. egyetemi tanár megnyitó beszédében megemlékezett a Balkánon történt eseményekről, amelyek a földrajzi irodalmat is érdeklik és rávilágított az ottani népek szabadsági és önálló törekvéseire. Végül az aradmegyei földrajzi viszonyokról, Arad szép fejlődéséről szólt. Beszéde után Varjassy Lajos polgármester Arad polgársága nevében üdvözölte a vendégeket. A kereskedelmi miniszter nevében Kemény Bertalan műszaki tanácsos, a belügyi és kultuszminiszter megbízásából Varjassy polgármester, Budapest székesfőváros nevében Wildner Ödön dr. kulturtanácsnok, a budapesti egyetem és a tudományos akadémia nevében Kövesligethy Radó dr. egyetemi tanár, a kolozsvári egyetem nevében Cholnoky Jenő dr., a földművelésügyi kormány nevében Csernovich Diodor dr. miniszteri tanácsos jelent meg. A főtitkári jelentés felolvasása után Havass Rezső dr. tanár „A földrajzi elemek a magyar nemzeti célok szolgálatában” címmel olvasott fel. Majd Kövesligethy Radó dr. a föld belsejében történt kutatásokról szólt. Felolvasásokat tartottak még Krenner Miklós dr. aradi tanár és Sebestyén Gyula dr.

A Magyar kárpáti petroleum r.-t. eddigi kutatásai eredménytelenek maradtak. A kormány és a vállalkozásban résztvevő angol tröszt kiküldöttei nemrég megtekintették a szacsali berendezéseket és az üres petroleumtartályokat. A kutatások már közel két millióba kerültek, a furásokkal 1019 méter mélységig hatoltak le, úgy hogy eredményre már nincsen kilátás.

A társaság igazgatóságában különben érdekes változás is történt, amennyiben *Perényi* Zsigmond báró lemondott az elnökségről, helyébe *Nyegre* László főispánt választották meg elnöknek.

Látogatás az Ingersoll Rand Co.-nál. A Bányászati és Kohászati Egyesület közgyűlésének résztvevői a közgyűlést követő napon meglátogattak több budapesti ipartelepelt; az Ingersoll Rand Co. cég meghívására az egyesület számos tagja a cég budapesti telepét nézte meg, ahol Ernyey Dezső főmérnök fogadta és kalauzolta a vendégeket. A látogatók nagy érdeklődéssel szemlélték a működésbe hozott kompresszorokat, réselőgépeket, furókalapácsokat és a cég más specialitását. A kitűnően felszerelt raktár, a gépek kifogástalan, sima működése és a kemény kőzetekben kipróbált furókalapácsok nagy teljesítménye, csodálkozással töltötte el a látogatókat, akik minduntalan kifejezést adtak teljes megelégedésüknek, sőt többen ott a helyszínen nagyobb rendelést is tettek!

A raktár megtekintése és a működő gépek bemutatása után az irodahelyiségekbe mentek a látogatók, ahol dusan megterített asztalok várták őket. A legjobb hangulatban költöttek el a finoman összeállított uzsonnát s mielőtt végleg elbúcsúztak volna az előzőeken kalauzaiktól, minden látogató egy márványtömböt kapott emlékké, amelynek csiszolt oldalán az Ingersoll Rand Co. bronzcímere díszlett.

A Máv. fatelliő telepe. Megirtuk már, hogy a Máv. igazgatósága Petrozsényben, Sofronyán, Nagyenyedén és Mezőtelegden fatelliő telepet létesít. Értesülésünk szerint egy ötödik telep felállítása is tervbe van véve, amelyet Ujdombóváron szándékoznak felállítani.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület közgyűlése lapunk 37-ik számában ismertetett programja szerint folyt le. Az Akadémia kis tanácstermében meg-

tartott közgyűlésen *Farbaky* István miniszteri tanácsos elnökölt. A pénzügyminisztert kissármási *Máty* Sándor miniszteri tanácsos, a kereskedelmi minisztert *Edvi-III.* Aladár osztálytanácsos képviselte. *Farbaky* István alelnök megnyitja és az üdvözlések után *Litschauer* Lajos bányatanácsos, titkár torjesztette elő terjedelmes jelentését, amelyet egyhangulag tudomásul vettek. Ezután *Litschauer* Lajos bányatanácsos a szoborbizottság novében jelentette, hogy lovag *Kerpely* Antal és *Pécs* Antal miniszteri tanácsosok szobra már elkészült és a leleplezésre vár. A leleplezési ünnepet a selmecbányai bányászati főiskola igazgatóságával egyetértően ez év november első felére tervezik. A tárgysorozat következő pontja a beérkezett pályamunkák bemutatása és a díjak odaitétele volt. A négy pályázat közül, melyek mindegyike 1000—1000 koronás díjjal volt jutalmazandó, az egyiket *Hovorka* József iglói bányamérnök nyerte el, a második pályázatot *Barcsay* Oszkár, *Boros* Jenő és *Szabó* Kálmán együttes pályamunkája kapta, míg a harmadik díjjal *Potzencwirth* Nándort tüntették ki. A szünet után *Andrea* János bányatanácsos a budai alagut vízfelenitési munkálatairól tartott előadást, melyet rajzok bemutatásával kísért. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen résztvettek:

Farbaky István Selmecebánya, a kereskedelmügyi m. kir. miniszter képviselőtében *Edvi-III.* Aladár min. osztálytanácsos, a budapesti m. kir. állami hidak igazgatósága képviselőtében *Andrea* János kir. bányamérnök, *Szántó* Menyhért kor. osztálytanácsos a társadalmi muzeum képviselőtében, a magyar szakírók országos egyesületének képviselője, a rimamuránsalgótarjáni vasmű részvénytársaság képviselőtében *Zorkóczy* Samu központi igazgató, a hernádvölgyi magyar vasipar részvénytársaság képviselőtében *Lázár* Zoltán központi igazgató, a kir. magyar természet-tudományi társulat képviselőtében *Koch* Antal dr. tudományegyetemi tanár, választmányi tag, *Hajdu* Lajos dr. főbányabiztos és *Passonyi* Ernő bányaeszküdt Budapest, *Zsigmond* Árpád Budapest, *Nemes* Ödön Hlisnyóvíz, *Hovorka* József és neje *Igló-Rosztoka* Ernyei Dezső Budapest, *Ernyei* Béla Budapest, *Gager* Emil Budapest, *Alexy* Dezső dr. Korpona-vasgyár, a drenkóvái kőszénbányák igazgatósága *Drenkova*, képviseli *Bremzay* Géza, *Wagner* Rezső Salgótarján; *Erdős* Lipót és neje *Tiszafa* Ujbánya, *Oczvirik* Nándor Váralja (Tolna vm.), *Blaszhek* Aladár Vulkán, *Márton* György Budapest, *Cséty* Róbert Budapest, *Pauks* Albert Budapest, *Zöld* Gábor Vajdaszentiván, *Ruffinyi* Aladár Ótösbánya, *Kachelmann* Károly Vihnye, *Kováts* István Salgótarján, *György* Albert Budapest, *Biró* Vilmos Budapest, *Flottman* II. és társa cég képviselőtében két személy, *Prunner* Róbert és neje *Opálbánya*, *Kállai* Géza és neje *Tatabánya*, *Litschauer* Lajos Budapest, *Boross* János Budapest, *Weltz* Károly Budapest, *Obstmayer* János Budapest, *Valatin* István Budapest, *Kail* József Budapest, *Schivetz* Ferenc Korompa-vasgyár, *Törék* István Vajdahunyad, *Nickmann* Richard Bozovics, *Löwinger* Károly Salgótarján, *Maderspach* Livius Zólyom, *Fehér* Manó dr. Budapest, *Horváth* Mihály Marosujvár, *Moore* Ede Budapest, *Bortnyák* István Nyustya Likér, *Steinhausz* Gyula Budapest, a magyar történelmi társulat képviselőtében *Domanovszky* Sándor dr., az országos magyar gazdasági egyesület képviselőtében *Lázár* Pál udvari tanácsos, az országos ordészoti egyesület képviselőtében *Pécs* Kálmán kir. főerdőtanácsos, *Balkay* Béla dr. Budapest, gróf *Csáky* László vas- és acélgvár részvénytársaság képviselőtében *Páris* Oszkár Budapest, *Déer* Mihály Budapest, *Bruck* Albert Budapest, a selmec-bélabányai osztály képviselőtében *Szembratovits* Sándor, *Pappert* József és mások.

A Budapestvidéki kőszénbánya r.-t. október hó 9-én tartja rendes évi közgyűlését.

Helyreigazítás. Lapunk 26. számának 6. oldalán hirt adtunk egy vasgyárban történt szerencsétlenségről. Minthogy most alkalmunk volt tudósítónk tévedéséről meggyőződhetni, kötelességszerűen, spontán fel- említiük, hogy a hír alapját oly baleset képezte, amelynek a veszélyes bánya- és kohóüzemeknél, sajnos, olykor elkerülhetetlenek.

A brassói szénbánya ez évben felépített sodronypályájának műtanrendőri bejárását a múlt héten tartották meg Szilágyi Egyed királyi biztos közreműködésével. Ezen vasúttal ismét szaporodtak eggyel azon nehéz terepviszonyokkal küzdő pályák, melyek a tömegszállításra vannak hivatva oly helyeken, hol adhásiós vágány építése a leküzdhetetlennek látszó magas hegyek miatt egyáltalában nem lehetséges. A felépített sodronykötélpálya a modern technika legújabb vívmányának alkotása, mert praktikus szerkezetenél fogva nagymennyiségű tömegszállítások céljait képes szolgálni. Az új pálya hossza 4 kilométer és hivatva van a brassói hegyekben fekvő szénbányákból a kitermelt szénmennyiséget részben a bányakolóniába és onnét folytatólag a szögállomáson keresztülhatolva a Brassó—Háromszéki vasút Magyarok és Keresztényfalva állomásai között a nyílt pályára szállítani. A vasút teljesítménye naponta mintegy 1250 tonna. A nagy kiterjedésű szénbányák egy földi pénzesoport tulajdonát képezik és az új sodronyvasutat az előnyösen ismert Laufer József budapesti gyárára építette, újabb bizonyítékát adván annak, hogy sodronykötélpályákat, melyek építésénél még nemrég a külföldre voltak utalva, már hazai cég is teljesen kifogástalanul felépít. Ezen szénbánya termékei teljesen megfelelnek a jó hírű pécsi szénnek és a bánya főleg Brassó vidékét, de le egészen Kolozsvárig és Nagyváradig, valamint a romániai határállomásokat fogja szénrel ellátni.

Új nyersolajforrásról irtak a napilapok. A vácgödöllői villamos mentén állítólag bő nyersolajforrásra találtak kútfúrás közben. Kérdést intéztünk a földtani intézethez és a bányahatósághoz, hogy mi igaz a hírekből, de egyik helyen sem tudnak a nyersolajforrásokról.

Árjegyzéke a besztercebányai m. kir. rézpörölyhivatal kovácsolt és hengerezt rézgyártmányainak. Érvényes 1913. évi szeptember 17-től. Mbsó- és pálnakatlanok, mosótál, süvegek és ezekhez hasonló mélyített gyártmányok: 400 mm-ig 100 kgr. 263 korona, 400—800 mm-ig 100 kgr. 257 korona, 800—1100 mm-ig 100 kgr. 287 korona, 1100—1200 mm-ig 100 kgr. 297 korona, 1200—1300 mm-ig 100 kgr. 317 korona. Takaréktűzhelyűst 100 kgr. 273 korona. Kacsula 9—12 mm-ig 100 kgr. 250 korona, 13—28 mm-ig 100 kgr. 240 korona. Kazánfenék 100 kgr. 245 korona. Rúdrez négyszögletes 100 kgr. 237 korona. Ócskaréz 100 kgr. 161 korona. Árengedmény. Árak helyt Besztercebánya vasuti állomás. 50 kg-ot meghaladó rendelés esetén az árak a vevő fél vasuti állomására bérmentve szállíthatnak.

Katasztrófa. A dinge!stedti bányában egy kétszáz méter mély akna lemélyítési munkálatai alkalmával a szombat és vasárnapi éjszakán leszakadt egy deszka-állvány. Az állványon levő munkások harminc méteres mélységbe zuhantak és közülük kettő meghalt, többen könnyen megsebesültek.

✂ KÜLFÖLDI HIREK. ✂

Az ujjélandi petroleumforrások. A legfontosabb petroleummező, amelynek gyakorlati kiaknázásához most fogtak hozzá Ujjélandban, az északi sziget nyugati partvidékén New-Plymouth közelében a Taranaki tartományban terül el. Ezen a vidéken már körülbelül harminc év óta kutatnak petroleumforrások után. Mindig új és új társulatok alakultak, amelyek rövid működés után a sikertelenség miatt kénytelenek voltak üzemüket beszüntetni. Ennek magyarázata a fúróberendezések és termelőművek elavultságában keresendő. Az egyetlen vállalat, amely felszínen tudott maradni s amely az utóbbi években némi tevékenységet tudott folytatni, a „Taranaki Petroleum Co. Ltd.“, amely az elmúlt évben angol tőke segítségével „Taranaki Oil Wells Ltd.“ név alatt 400.000 font sterling részvénytőkével újjászerveztetett. Ez a társulat a legutóbbi két évben kb. 3000 tonna nyersolajat raktározott fel és jelenleg egy kőolajfi-omitót épít, amely több, mint 40.000 font sterlingbe fog kerülni s amelynek napi teljesítőképessége állítólag 50 tonna lesz. Két, ennek a társaságnak birtokában levő fúrólyuk naponta több mint 20 hordó nyer olajat szolgáltat (20 hordó = 4 tonna). 1912—1913-ban kizárólag ujjélandi tőkével három új társaságot alapítottak „Taranaki Oil Lands Acquisition & Development Co.“, „Taranaki and East Coast Oil Prep. Ltd.“ és Consolidated Oilfields of Taranaki“, amelyek műszaki tanácsadóul egy osztrák mérnököt szerződtettek. A taranakii petroleummező kiaknázására alakult legújabb társaság az „Internacional Petroleum and Mineral Development Corporation“, amely a folyó év május havában 400.000 font sterling részvénytőkével alapítottat (cégjegyzőve Christchurchban). Mindezekhez azonban hozzá kell tenni azt is, hogy eddigelé a finomított ujjélandi petroleumból egy csepp se került piacra.

Német és angol szén versenye. Az orosz államvasutak szénszállítási pályázatát az angol szénbányákkal szemben a ruhri kőszénbányák nyerték el. A ruhri bányatársaság 126.000 tonna kőszénre kapott megbízást, míg Newcastle-nak csak 35.000 tonna jutott. Valószínű, hogy a dán államvasutak szénszállítását — 80 000 tonnát — szintén a wesfáliai bányák nyerték el.

(994 8/II)

☐ B Á N Y A M É R Ő ☐

az összes e szakmába vágó dolgokban jártas, teljesen önálló erő, azonnali belépésre kerestetik. Német nyelv tudása megkívántatik.

Dobsinai Rézművek, Dobsina.

Törökországi bányák. A török kereskedelem- és földművelésügyi miniszterium a következő bányák kihasználására hirdet pályázatot: Krómbánya Etranos kerületben, Hudavendighiar vilajetben, határidő f. évi október 2. Barnaszénbánya Kréniz faluban, Nazli kerület az Aidin vilajetben, határidő f. évi október 15. Surlakóbánya Kékré faluban, Karadja-Sou kerület s Aidin vilajetben, határidő f. évi október 15. Kőszénbánya Heriol faluban, Djézré kerület s Diarbékir vilajetben, határidő 1914 február 22. Bővebb felvilágosítást nyújtanak a „Direction Générale des Mines au Ministère du Commerce et de l'Agriculture“ Stambul, vagy pedig a felsorolt vilajetekben levő helyi előjáróság.

Mährisch-Ostriban különös módon követett el öngyilkosságot Kitsner Ferenc bányamunkás. Levétközt és beleugrott a György-tárna mélységébe, mire felhozták, halott volt. A tárna hatszáz méter mély.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Die Ausbeutung der rumänischen Erdöllager. Heute sind fast alle Kulturstaaten in Rumänien engagiert. Mit an erster Stelle stehen dabei die Tochterunternehmungen der Deutschen Bank und der Diskontogesellschaft. Die von der Deutschen Bank begründete Steaua Romana wies 1912 eine Produktion von 411.752 Tonnen auf. Sie wird in ihrem Produktionsresultat nur noch übertroffen von der Produktionsziffer der durch die königl. holländische Regierung und die Schell Cie. begründete Astra Romana. Weiter sind die Franzosen, Italiener, Engländer und neuerdings auch die Rumänen selbst mit bedeutenden Unternehmungen tätig. Aber auch die Standard Oil Company suchte die ihr unliebsame Konkurrenz durch den Erwerb eigener Konzessionen zu paralysieren. Neben einer guten Durchschnittsausbeute haben einzelne Gesellschaften ganz ausserordentliche Resultate erzielt. So hat ein von der Diskontogesellschaft erworbener Schacht bei Moreuc in der Tiefe von zirka 680 Meter in ungefähr 14 Tagen für zirka 2 Millionen Francs Oel eruptiert. Und eine Nachbarsonde der Genannten, im Besitze der französischen Columbia-Gesellschaft, warf in 10 Monaten 30.000 Waggons Oel und erzieht noch heute pro Tag etwa 80 Waggons, das ist für eine halbe Million Francs Oel. Neuerdings hat bei der rumänischen Gesellschaft Cobalcescu ein nur 435 Meter tiefer Schacht in den ersten Tagen zirka 100.000 Waggons Oel eruptiert, sich dann verstopft und nach Wiedereröffnung am 16. Januar dieses Jahres in 20 Minuten 20 Waggons Oel ausgeworfen. Angehockt durch diese Ergebnisse, werden immer weitere Terrains, die gleiche oder ähnliche Resultate versprechen,

in Produktion genommen. Von deutschen Unternehmungen haben sich u. a. neuerdings die von einer Berliner Gesellschaft finanzierten Gewerkschaften Carolus II und Rautenkranz Konzessionen in der Provinz Prahova gesichert, auf denen noch in diesem Herbst die ersten Bohrungen niedergebracht werden sollen. In Neugründungen weit voran sind aber die Engländer, die im letzten Jahre allein in acht neuen Oel-Limiteds 816.250 Pfund Sterling, also rund 16 1/2 Millionen Mark neu investiert haben. Im ersten Halbjahr 1913 betrug die Petroleumproduktion Rumäniens 8.801.560 Meterzentner. Sie ist um rund eine Million grösser als in der gleichen Zeit des Vorjahres und um 2 1/2 Millionen als im ersten Halbjahr 1911, trotz der Wirren auf dem Balkan. Bemerkenswert ist namentlich die starke Zunahme der Benzinerzeugung, welche Januar—Juli 1913 2.077.660 Meterzentner betrug gegen 1.625.040 1912 und 1.223.690 1911. Die Benzinerzeugung geht über die Leuchtölproduktion weit hinaus und wird bei der starken Nachfrage auch gegenwärtig nach Möglichkeit betrieben.

Erdgasbohrungen. Wie wir bereits berichteten, wurde das Vorkommen reines Erdgases in der Gemarkung der Gemeinde Egbell festgestellt. Die grössere Fundstätte liegt etwa 1 Km. von der Eisenbahnstation entfernt. Die Untersuchungen, woran sich äusser den Vertretern der Besztercebányaer Berghauptmannschaft und der Selmezbányaer Bergakademie auch der amerikanische Fachmann Clapp sowie englische und amerikanische Kapitalisten beteiligten, wurden weiter fortgesetzt und auf Grund der Resultate das kgl. ung. Schurfamt in Kolozsvár angewiesen, Probebohrungen vorzunehmen. Die maschinellen Einrichtungen sind bereits an Ort und Stelle.

Ausschreibung eines Tunnelbaues in Rumänien. Die rumänische Regierung beabsichtigt, zwischen Sinait und Moreni einen Tunnel von 5912 Meter Länge zu bauen. Der Tunnel war bereits durch eine Submission

KRAYE R

KRAYE R FÉLE
ROZSDAVÉDŐ
HIDFESTÉK.

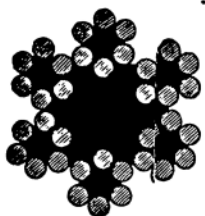
KRAYE R E. ÉS TÁRSASÁG
CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
FESTÉK-KENCE-LAKK-GYÁR
BUDAPEST (KRAYE R FÉLÉ UDVAR)

VI., Váci-ut 31.

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60—11, 60—12, 60—13, 60—14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, szerelvények stb.

ausgeschrieben worden, die aber annulliert wurde. Jetzt ist eine zweite Lizitation (neuen Stils) ausgeschrieben worden, in der bedungen wird, dass die Arbeit innerhalb 28 Monate vom Tage der Unterzeichnung des Vortrages erledigt sein muss. Ausserdem müssen die ausländischen Mitbewerber eine Garantiesumme von 400.000 Lei leisten und auch den Nachweis orbringen, dass sie sich in den letzten Jahren an bedeutenden Tunnelbauten beteiligt haben.

Eisenbahninvestitionen in Serbien. In das nächstjährige serbische Budget sollen, wie aus Belgrad gemeldet wird, 16 Millionen Francs für Lokomotiven, Waggons und anderes Eisenbahnmateriale aufgenommen worden.

Ungarische Karpathen - Petroleum - Aktiengesellschaft. Diese englische Kapitalsgründung scheint eine Rentabilität nicht erreichen zu können. Wol wurden einige Erfolge erzielt, die auch den ungarischen Staat veranlassten, dem Unternehmen eine namhafte Subvention zu gewähren, indes sind die Aussichten solch ungünstige, dass an eine gewinnbringende Ausbeutung vorläufig nicht gedacht werden kann. Die Bohrungen haben bis jetzt über 2 Millionen verschlungen. Eine Bohrung wurde sogar bis 1019 M niedergebracht, ohne dass man die ölführende Schicht erreichen konnte. Vor einiger Zeit besichtigten die Vertreter der Regierung sowie die englischen Kapitalisten die die Einrichtungen und leeren Oeltanks. Der Präsident Sigmund Perényi hat bereits von seiner Stelle abgedankt.

Erdgas. Zufolge einer Meldung aus Torda hat die staatliche Erdgasforschungs-Kommission in der Nähe von Marakopánd (Siebenbürgen) neue, sehr ergiebige Erdgasquellen entdeckt. Die weiteren Forschungen haben ergeben, dass das ganze Gebiet sehr reich an Erdgasquellen ist, was ebenfalls von der Umgebung von Vizakna festgestellt worden ist.

Neue Rohölquelle. Es wird die Nachricht verbreitet, dass man beim Bohren eines artesischen Brunnens in der Nähe von Köhid auf eine ergiebige Rohölquelle gestossen ist, die nach der Aussage von Fachmännern imstande sein soll, jährlich über hunderttausend Tonnen Rohöl zu liefern. Wie wir erfahren, ist hier von woder dem geologischen Instituto noch der massgebenden Behörde etwas bekannt.

2621--1913. szám.

sz. b. ig.

Verseny tárgyalási hirdetés.

Alulirt központi igazgatóság a m. kir. állami kőszénbányahivatalok alább felsorolt 1914. évi faanyag-szükségletének szállítására ezennel nyilvános írásbeli verseny tárgyalást hirdet.

I. A petrozsényi m. kir. kőszénbányahivatal részére:

a) **Fenyőszédeszka.** Vastagsága 26 mm.-től felfelé, szélessége 120 mm.-től felfelé, m. p.:

1-3 m. hosszú	76.000	folyóméter.
2-6	94.000	
4-0	205.000	
5-0	173.000	
6-0	52.000	

Összesen 600.000 folyóméter.

b) **I. oszt. fenyődeszka.** Hossza 3-8 m.—6-8 m., szélessége 240 mm.—370 mm.

13 mm. vastag	35	m ³
20	25-0	
26	40-0	
33	37-0	
40	50-5	
53	62-0	

Összesen 218-0 m³

c) **II. oszt. fenyődeszka.** Hossza 3-8 m.—6-0 m., szélessége 240 mm.—370 mm.

13 mm. vastag	11-0	m ³
20	11-0	
26	14-0	
33	5-0	
40	5-0	
53	30-0	

Összesen 76-0 m³

d) **III. oszt. fenyődeszka.** Hossza 3-8 m.—6-0 m., szélessége 240 mm.—370 mm.

20 mm. vastag	10-0	m ³
26	40-0	
33	16-0	
40	18-0	
53	84-0	
80	20-0	

Összesen 188-0 m³

e) **II. oszt. hornyolt hajópadló.** Hossza 3-8 m.—6-0 m., szélessége 140 mm.—180 mm.

26 mm.—33 mm. vastag	20-0	m ³

f) **Fenyőléc II—III. oszt.** Hossza 4-0 m.—6-0 m., szélessége 53 mm.

13 mm. vastag	2-5	m ³
26	16-0	

Összesen 18-5 m³

≡ AKAR ≡

újabb vorókat szerezni, akarja üzleti körét tágítani, az újdonságok és specialitások legjobb beszerzését forrásait megismerni, az üzemével nem várt

eredményt

elérni? Szeresse be a legjobb címanyagot. Ezt legjobban úgy fogja

≡ elérni, ≡

ha beszerzi

LEUCHS CIMENTÁRÁT

az egész világ iparáról és kereskedelméről. Prospektust legyen és bérmentve küldünk.

C. Leuchs & Co., Nürnberg.

Tulajdonos: Kommerzienrat Wilhelm Leuchs und Gg. Leuchs.
Alapították 1794-ben.

Jones John Tyler bányamérnök iron-mountaini lakos, mint a 44282. számú és „Eljárás és berendezés vas és acél előállítására“ című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres. Hajlandó a szabadalmat teljesen eladni, esetleg azokra gyártási engedélyeket adni. Bővebb felvilágosítás nyerhető **Wirkmann József dr és Bérczi Róbert** hités szabadalmi ügyvivők irodájában Budapest, VII., Erzsébet-körut 28.

Jones John Tyler bányamérnök iron-mountaini lakos, mint a 44313. számú és „Eljárás és berendezés ingotok előállítására“ című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összekötötést keres. Hajlandó a szabadalmat teljesen eladni, esetleg azokra gyártási engedélyeket adni. Bővebb felvilágosítás nyerhető: **Wirkmann József dr és Bérczi Róbert** hités szabadalmi ügyvivők irodájában Budapest, VII., Erzsébet-körut 28.

g) Fenyő épületfa. Hossza 40 m.—60 m.

75/50 — 75/75	100 m ³
80/50	680
100/75	290
100/100	60
130/100	150
160/80 — 160/100	450
80/100	400
150/150 — 160/160	70
150/180 — 120/160	50
130/150	100
Összesen	2350 m ³

Mindezen fanemekre bérmentve a petrozsényi Máv. állomásra, esetleg a csimpai bányavasuti kitérőre szállítva teendő ajánlat.

2. A vrdniki m. kir. közszénbányahivatal részére:

a) A tölgybányafa 18 cm.—24 cm. középvastagságban le nem kérgezve

25 m. hosszú	1.100 m ³
30	350
40	350
Összesen	1800 m ³

b) Tölgyaknafa le nem kérgezve 38 cm. közép-átmérővel, de vékonyabb végén legalább 31 cm. vastagsággal:

60 m. hosszú	10 m ³
53	90
Összesen	100 m ³

c) Fenyőszéldeszka vastagsága 26 mm. től felfelé, szélessége 120 mm.-től felfelé.

15 m. és 30 m. hosszú	130.000 folyóméter.
20 m. hosszú	30.000
Összesen	160.000 folyóméter.

Mindezen fanemekre az ajánlatok bérmentve Vrdnik szénrakodó állomásra, esetleg a bánya falerakóhelyére teendők.

3. A komlói m. kir. közszénbányahivatal részére:

a) Tölgybányafa lokérgezve vagy nem kérgezve:

24 m. hosszú 11—20 cm. átmérővel	400 m ³	
24	21—25	200
48	11—20	400
48	21—25	200
Összesen		1200 m ³

b) Fenyőbányafa ugyanugy:

30 m. hosszú 11—18 cm. átmérővel	450 m ³	
30	19—25	150
48	11—18	450
48	19—25	150
Összesen		1200 m ³

c) Bányavasuti tölgytalpa

10 m. hosszú 100/140 mm. szelvénynyel 4000 darab.

Nyaralóknak

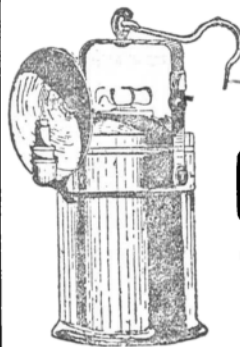
**pianinót ::
kölsönöz**

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udvari hangszergyár

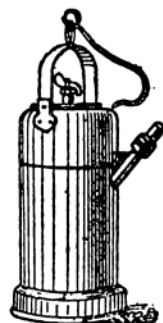
Budapest, VII., Rákóczi-ut 60.

Acetylen Bányalámpák Gyára

(993|9)

**Gergely
Mór**

Budapest, VII., Hernád-utca 39/b

LANGEN ÉS WOLF

Budapest, VI., Váci-körút 59 ≡ Wien, X., Laxemburgerstr. 53

Kérje azonnal

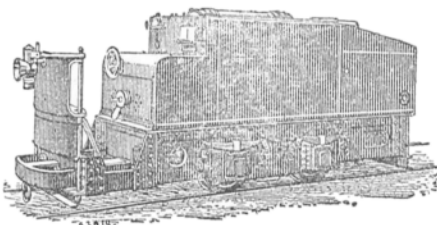
prospektusunkat a világhírű

eredeti „OTTÓ” benzín-lokomotívokról

bánya, erdei és iparvasutak számára.

eredeti „OTTÓ”-motorokról.

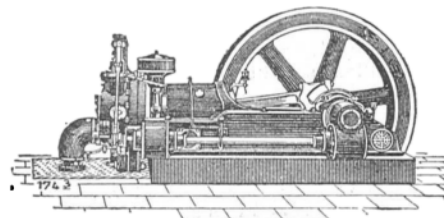
Tüzelőanyag: nyersolaj, benzín, benzol, szivógáz stb.

**!!Elsőrangú gyártmány!!
Leggazdaságosabb üzem!**

Négyszáznegyvenkét ki-
tűntetés, köztük negyven-
négy állami.

(989)47(II)

d) **Fenyőszéldeszka** 20–27 mm. vastagsággal:

126 cm. hosszú	160.000 folyóméter.
253	20.000
380	20.000

Összesen 200.000 folyóméter.

e) **Fenyővezeték**léc:

6 m. hosszú 110/130 szelvénynyel 50 darab.

f) **II. oszt. fenyődeszka** 3-8 m. hosszú

20 mm. vastag	210 mm. széles	500 darab.
26	320	500
33	320	600
40	320	300
53	320	500

Összesen 2400 darab.

Ezen fanomokra az ajánlatok bérmentve Komló vasuti állomásra szállítva — teendők.

Pályázók felhivatnak, hogy ivenként 1 koronás okmánybélyeggel ellátott és sértetlen borítékba zárt ajánlataikat „Ajánlat a 2621/1913. év számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt faanyagokra” felirással ellátva legkésőbb

1913. évi október hó 10-én

dél előtt 11 óráig ezen igazgatóság segédhivatali irodájában (I., Vár, Pénzügyminiszterium) annál inkább adják be, mert elkésve érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A nyilvános versenytárgyaláson, mely 1913. évi október hó 10-én délelőtt 11 órakor fog megtartatni, ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Bánatpénz fejében a szállítás összértékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban ezen hirdetés számára, való hivatkozással az állami szénbányák főkönyvelősege által előzetesen számfeltendő okmány alapján a m. kir. állami szénbányák főpénztáránál (Központi állampénztár Budapest, I., Vár) helyezendő letétbe és a letétjegy az ajánlathoz csatolandó.

Egyéb tudnivalók az ezen hirdetés kiegészítő részét képező általános és különleges szállítási feltételekben foglaltatnak, melyek az ajánlati mintával együtt alulirt igazgatóság segédhivatali irodájában 2 korona készpénz lefizetése ellenében megkaphatók.

Ajánlattevő ajánlatában kijelenteni köteles, hogy az említett feltételekben, valamint az ajánlati mintában foglaltakat ismeri és magát azoknak aláveti.

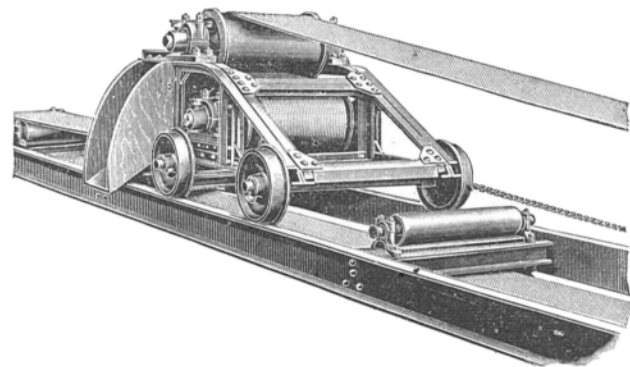
Budapest, 1913 szeptember 13-án.

A m. kir. állami szénbányák központi igazgatósága.

(Utánnnyomás nem díjaztatik).

Bromberger Maschinenbau-Anstalt G. m. b. H.

Modern szállítóberendezések ♦ Prinzenthal bei Bromberg
speciális gyára

Minden nagyságu és teljesítményű berendezések tervezése s kivitele

Mindennemű transportörök, elevátorok minden anyag részére, továbbá szalagszállítók, szállítócsigák, felvonók, daruk, mindennemű emelőgépek. ♦♦

Drótkötélpályák, elektr. függővasutak, hajókirakodó berendezések, szén-, kötő- és tárolóberendezések, továbbá minden egyéb szállítóberendezések.

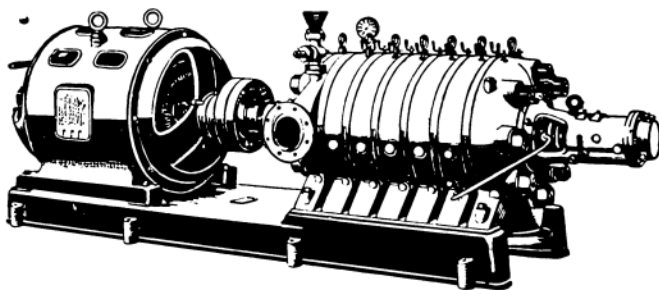
A brombergi gépgyár vezérképviselete:

Faber és Erdélyi okl. gépészmérnök

műszaki irodája

Budapest, V., Wahrmann-u 13. ♦ Telefon 5—32.

Üzletközvetítést díjazunk.

Centrifugális és körforgó SZIVATTYÚK, FÚVÓK, GÁZSZIVÓK,

Turbinaszivattyúk és turbo-compressorok.
C. H. Jaeger & Co., Leipzig Plagwitz.

Vezérképvisező a magyar korona országában:
VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök,
Budapest, V., Lipót-körút 21. Telefon 105—84.

(904/37)

Uríkány- Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya rt.

BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 19.

TELEFON 38-83.

Sürgöncim: URIKÁNY BUDAPEST.

Bányák: LUPÉNY (Hunyadmegye).

TERME L:

Darabos szenet	}	szoba-, gőzcséplőgép- és gőzeke fűtésre
Kockaszén		
Diószenet		
Aknaszén	}	kazánfűtési célokra
Pormentes aknaszén		
Aprószenet		körkemence fűtésre
Kovácsszenet		kovácsolási célokra

Lupényi kokszműveiben gyárt:

Darabos pirszenet	}	kohászati célokra szobafűtési, cement és cukorgyártási célokra.
Kocka pirszenet		
Dió pirszenet		

Kénsavas ammoniumot,
magas hatásfoku műtrágyát.

Vezérbizományos:

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

BUDAPEST, VI., NÁDOR-UTCA 12.

767(909/52)

„Pneumatogen“

1910. évi háti típus.

Lélegző készülék, a légzésre nem alkalmas gázokban való mentéshez. Dr. Bamberger Miksa, a wieni műegyetem tanárának és dr. Bück Frigyes docensnek, a wieni műegyetem adjutánsának systemája szerint.

A bányaléggel összefüggő kérdések vizsgálatára alakult wieni, prágai és krakói állardó bizottságok megvizsgálták és használatát a wieni, prágai, krakói és klagenfurti bányakapitányúgok kerületeiben megengedték.

A „Pneumatogen“, amelynek funkcionálása nem függ mechanikai berendezésektől, a legteljesebb biztonságot nyújtja használójának.

Árjegyzékek és leírások ingyen és bérmentve.

O. Neupert Nachfolger, Wien

VIII/2 Bennoplatz 8. (911/44/II)

„Titanit“

a jelenkor legtükételesebb robbantószeré. Egyesíti magában az eddig ismert robbantószerék minden előnyét, azok minden hátránya nélkül.

A „Titanit“ előállításá, szállitása és raktározása teljesen veszélytelen.

A „Titanit“ robbantóereje és repesztő-képessége versenyez az összes eddig ismert brizáns robbantóanyagokkal.

A „Titanit“ használata teljesen veszélytelen.

A „Titanit“ minden vonattal, minden állomásra szállitható.

A „Titanit“ raktározását és használata hatósági előírások és beavatkozások nem korlátozzák.

A „Titanit“ előnyeit igazoló kísérleteket kívánatra költségünkön végeztetjük.

A „Titanit“ ára olcsóbb, mint bármely más robbantóanyagé.

„TITANIT“ magyar biztonsági robbantó-anyag részv.-társaság

BUDAPEST, V. ker., Mérleg-utca 3. szám.

Távirati cím: TITAROB, BUDAPEST. — Telefon 45-31. (952/2)

Ha érdeklődik, = sziveskedjék =
Ha rendel, „A Bányára“
= hivatkozni. =